

Hervormingsagenda Jeugd 2022-2028

Doel: Betere jeugdzorg voor kinderen op de juiste tijd en de juiste plek. Hiervoor moet het jeugdhulpstelsel beter georganiseerd en financieel houdbaar worden.

De Hervormingsagenda Jeugd komt voort uit de bestuurlijke afspraken die de VNG en het rijk op 2 juni 2021 over de jeugdhulp hebben gemaakt. De uitspraak van de Arbitragecommissie is het uitgangspunt.

Wat hieraan vooraf ging:

- Rapporten
- Onderzoek
- Initiatieven
- Bewegingen
- Commissies

Meer weten

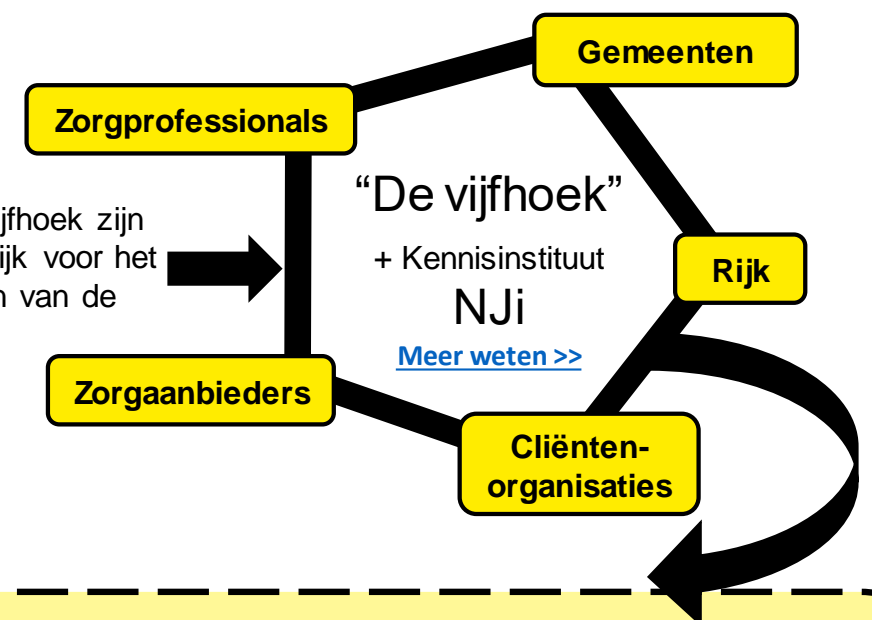
- ! Jeugdigen, ouders en jeugdhulpprofessionals staan centraal.
- ! Veranderen doen we samen.

Welke stappen zetten we
[Meer weten >>](#)

2022 Vaststellen Hervormingsagenda Jeugd → **2028**

De partners van de vijfhoek zijn samen verantwoordelijk voor het opstellen en uitvoeren van de agenda:

De Vijfhoek werkt de Hervormingsagenda Jeugd uit aan de hand van 7 thema's. Elk thema heeft een werkgroep waarin de vijfhoek vertegenwoordigd is:

- Reikwijdte en preventie
- Kwaliteit en effectiviteit
- Toegang
- Inkoop en administratieve lasten
- Data en monitoring
- Leren, ontwikkelen en kennisinfrastructuur
- Regionalisering

Meer weten

Rijk en gemeenten werken samen aan:

- Interbestuurlijke en financiële verhoudingen
- Meerjarig financieel kader

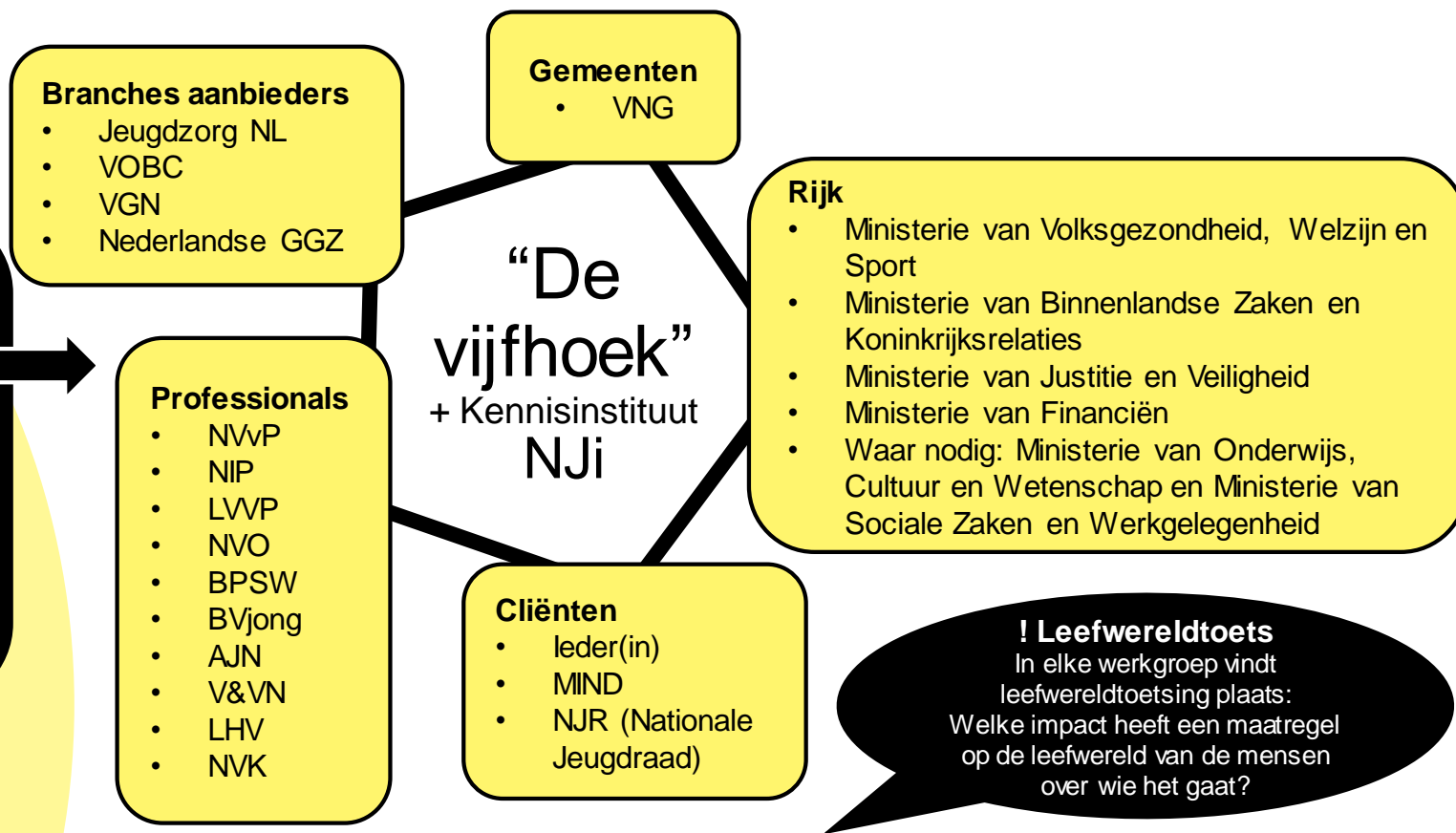
Vereenvoudiging jeugdbeschermingsketen heeft wel inhoudelijke samenhang, maar verloopt via andere programmastructuur

Samenwerking

De partners van de vijfhoek zijn samen verantwoordelijk voor het opstellen en uitvoeren van de agenda aan de hand van 7 thema's.

Elk thema heeft een werkgroep waarin de vijfhoek vertegenwoordigd is. Daarnaast is er een werkgroep Meerjarig financieel kader die werkgroep-overstijgend werkt en een werkgroep Interbestuurlijke verhoudingen waarin de VNG en het rijk samenwerken.

Deze werkgroepen worden aangestuurd door het BOHA (Bestuurlijk Overleg Hervormings Agenda) waar de vijfhoek en kennisinstituut NJi in plaatsnemen.

! Leefwereldtoets
In elke werkgroep vindt leefwereldtoetsing plaats:
Welke impact heeft een maatregel op de leefwereld van de mensen over wie het gaat?

Werkgroepen

Reikwijdte en preventie
Voor wie is jeugdhulp?

Kwaliteit en effectiviteit
Aan welke kwaliteit moet jeugdzorg voldoen en wanneer is het effectief?

Data en monitoring
Welke (fin) data en welk monitoringsysteem zijn er nodig om goed te kunnen sturen?

Leren, ontwikkelen en kennisinfrastructuur
Hoe organiseren we een lerend systeem en welke kennisinfrastructuur past hierbij?

Meerjarig financieel kader
Hoe rekenen we alle maatregelen goed uit en zorgen we dat we alle besparingen die nodig zijn halen?

Toegang
Hoe kan goede triage voor toegang tot jeugdhulp beter geregeld worden voor zowel laagdrempelige lichte hulp als specialistische hulp?

Inkoop en administratieve lasten
Hoe kopen gemeenten jeugdhulp goed in?

Regionalisering
Wat moet op lokaal en (boven)regionaal of landelijk worden geregeld en ingekocht?

Interbestuurlijke en financiële verhoudingen
Hoe verhouden rijk en gemeenten zich bestuurlijk en financieel goed tot elkaar en welke financiële instrumenten passen daarbij?

Overzicht

Samenwerking

Doelstelling en opdracht werkgroepen

Planning

Meer weten

Doelstelling en opdracht werkgroepen 1/3 *

* Beschrijving kan nog aanpassen nadat de werkgroepen gestart zijn en hier noodzaak toe zien.

Reikwijdte en preventie

Doelstelling: *De reikwijdte van de Jeugdwet.* Een helder kader waarbinnen de gevolgen van de Jeugdwet merkbaar zijn voor kind en gezin. Daarnaast moet door het inzetten van de juiste hulp het gebruik van de jeugdzorg afnemen. De werkgroep houdt hierin rekening met de verschillende oorzaken van de toename van de jeugdzorg en de gevolgen daarvan. Het kan hierbij gaan om een aanpassing van de Jeugdwet, nadere regelgeving en afbakening op nationaal en/of lokaal niveau.

Opdracht: Verhelderen

- Voor welke situaties is de Jeugdwet wel en niet bedoeld? Met oog voor de samenhang en afbakening naar onderwijs, bestaanszekerheid, (hulp bij) volwassenenproblematiek en de (Wet) publieke gezondheid/jeugdgezondheidszorg.
- Wat is het bijbehorende voorzieningenniveau?
- Wat is de rol van rol van effectieve preventie (universeel, selectief en geïndiceerd) en de wijze van invulling daarvan?

Deze verhelderingen moeten leiden tot meer inzicht in de effecten voor onderwijs, bestaanszekerheid en (hulp bij) volwassenenproblematiek, de maatschappelijke gevolgen voor kinderen en gezinnen, gevolgen voor professionals, aanbieders, gemeenten en rijk en de bijbehorende financiële consequenties.

Toegang

Doelstelling: *Betere toegang tot hulp en ondersteuning.* Het verbeteren van de toegang tot zorg voor jongeren en hun gezin. De uit te werken maatregelen moeten leiden tot de juiste zorg op het juiste moment, op de juiste plek met beter beheersbare kosten.

Opdracht:

Werk maatregelen uit om de (kwaliteit van) de toegang te verbeteren op de volgende vraagstukken:

- Is er een aanpassing nodig in de verantwoordelijkheidsverdeling en hoe ziet deze eruit?
- Hoe zetten gemeenten, samen met jeugdhulpaanbieders, cliënten en professionals, verdere stappen om de kwaliteit van de toegang op orde te krijgen? Het gaat hier onder meer over het borgen van basisfuncties en centrale inzichten voor lokale teams, ook voor jeugdigen met complexe en/of langdurige zorgvragen. Hierbij worden de door de Commissie Sint genoemde maatregelen betrokken die onderdeel zijn van het verbeteren van de kwaliteit van lokale teams.
- Hoe komt de organisatie van toegang het meest doelmatig en doeltreffend tot stand?
- Hoe verbetert de kwaliteit van triage?

In een aparte subgroep wordt gekeken naar maatregelen 'zo thuis mogelijk'.

Kwaliteit en effectiviteit

Doelstelling: *Verbetering van (het inzicht in) kwaliteit en effectiviteit.* Door het ontwikkelen van gezamenlijke en domein-overstijgende kwaliteitsstandaard, verhoogt de kwaliteit en effectiviteit van de hulp en ondersteuning van kinderen, jongeren, gezinnen en hun netwerk.

Opdracht:

1. Kom tot een passende definitie voor kwaliteit en effectiviteit voor de ondersteuning en zorg onder de Jeugdwet.
2. Doe voorstellen voor de komende jaren om de kwaliteit en effectiviteit te verbeteren langs 3 concrete paden (sectoren/hulpvormen/problematieken) waarvoor een kwaliteitskader (verder) wordt ontwikkeld met oog voor prioritering, beoordeling, vastlegging, onderhoud, implementatie en transparantie. Hier is een raakvlak met de werkgroep Toegang.
3. Omdat het ontwikkelen van nieuwe voorstellen voor de langere termijn tijd kost, wordt de werkgroep gevraagd om ook te komen tot voorstellen voor verbetering van kwaliteit en effectiviteit op korte termijn
4. Verrijk met de ontwikkelde kwaliteitsproducten de kennisinfrastructuur en de leer- en ontwikkelagenda.

Leren, ontwikkelen en kennisinfrastructuur

Doelstelling: *Een lerend stelsel en sterke kennisinfrastructuur.*

1. Ontwikkel een meerjarig en gezamenlijk verder vorm te geven kennis- en onderzoeksplan waarbij wetenschappelijke, praktijk en ervaringskennis worden verbonden.
2. Ontwikkel een lerend jeugdhulpstelsel waarin beleidsmakers, financiers, professionals, aanbieders, cliëntorganisaties elkaar blijven informeren, inspireren en evolueren ondersteund door data.

Opdracht:

1. Bouw aan een lerend stelsel door met partijen te werken aan een kennis- en onderzoeksagenda en in kaart brengen wat voor het opzetten van een blijvend lerend stelsel belemmerende en stimulerende factoren zijn.
2. Maak een ontwerp voor Samen Lerend Doen Wat Werkt waarbij aandacht is voor: Hoe kennis te verzamelen, verrijken, duiden en delen (en of dit op landelijk/regionaal/lokaal niveau moet gebeuren)? Hoe een cultuur van blijvend leren en ontwikkelen te stimuleren en hoe innovaties op te schalen.
3. Reken door wat het potentiële rendement is van een meerjarige systematische lerende kennisinfrastructuur versus de huidige versnipperde aanpak.

Doelstelling en opdracht werkgroepen 2/3 *

* Beschrijving kan nog aanpassen nadat de werkgroepen gestart zijn en hier noodzaak toe zien.

Regionalisering

Doelstelling: *Sterkere uitvoeringskracht van gemeenten.* Zicht krijgen op het totale zorglandschap (dekkend aanbod) en sturingsmogelijkheden op de gewenste ontwikkeling van het aanbod. Wijzigingsvoorstellen van de werkgroep dragen in de praktijk bij aan de beschikbaarheid en toegankelijkheid van zorg voor jeugdigen.

Opdracht:

De werkgroep werkt diverse scenario's uit die ze vervolgens voorlegt ter besluitvorming aan het BOHA. Deze scenario's bieden inzicht in:

1. De consequenties voor inwoners, de impact van de uitvoering van gemeenten en aanbieders en de financiële consequenties op macroniveau.
2. Het effect van het scenario op de administratieve lasten van professionals, aanbieders en gemeenten.
3. De vraag in hoeverre kaderstelling zoals wetgeving een oplossing biedt en wat in de praktijk kan worden opgepakt.
4. Het effect op de democratische rechtvaardigheid van het optreden van de overheid (Rijks of gemeentelijk) en op regionale samenwerking in aanpalende domeinen.

Aanvullende voorstellen op de Norm voor Opdrachtgeverschap (NvO) en wijzigingsvoorstellen van de werkgroep moeten in de praktijk bijdragen aan de beschikbaarheid en toegankelijkheid van zorg voor jeugdigen en hun gezin.

Inkoop en administratieve lasten

Doelstelling: *Een houdbaar stelsel, dat duurzaam en beheersbaar is.* Het proces vanaf het inkooptraject tot en met de administratieve verwerking en verantwoording verbeteren. Meer standaardisatie en minder vrijblijvendheid verminderen de uitvoeringslasten. Dat komt de kwaliteit ten goede.

Opdracht:

1. Werk de volgende maatregelen uit volgens de uitspraak van de Arbitragecommissie:
  - B5 (selectie en contractering)
  - B23 (standaardisatie uitvoering)
  - B6 (Tariefdifferentiatie)
  - Verkennen opties tot minder vrijblijvendheid bij de inkoop en bedrijfsvoering en het verlagen van administratieve lasten

De overige in de uitspraak genoemde maatregelen worden ofwel opgepakt in andere werkgroepen van de Hervormingsagenda, ofwel in parallelle processen die buiten het bestek van de deze werkgroep vallen.

2. Ga na wat nodig is om de administratieve processen van de betrokken actoren te optimaliseren (denk bijvoorbeeld aan kwaliteit, outcome, leren en verbeteren, partnerschap)
3. Betrek bij de opdracht in elk geval de inzichten en stand van zaken in lopende relevante trajecten.

Data en monitoring

Doelstelling: *Beter inzicht in het functioneren van het systeem* (data en monitoring).

Betere en tijdige informatie over de het gebruik van de jeugdhulp en inzicht in onderliggende factoren en lasten om het functioneren van landelijk en gemeentelijk beleid beter in beeld te brengen en te verbeteren. Zodoende worden op basis van feiten keuzes gemaakt, leren we van elkaar en wordt het stelsel beheersbaar gemaakt. Daarin zijn betaalbaarheid, toegankelijkheid en kwaliteit van zorg leidend. Daarnaast is van belang dat de effecten van en de inspanningen voor de hervormingsagenda worden gevolgd.

Opdracht:

1. Uitwerken van de procesbewaking van de inhoudelijke en financiële effecten en uitvoering van de hervormingsagenda. Een concreet voorstel voor het verkrijgen van informatie en een voorstel maken voor het meten van de gedane inspanningen en bijbehorende (financiële) effecten.
2. Verbetering en/of uitbreiding van bestaande landelijke monitoring van de jeugdzorg. Hieronder valt een voorstel ter verbetering en uitbreiding van bestaande landelijke monitoring t.b.v. het structureel monitoren van de jeugdzorg in brede zin, waarbij de informatiebasis op regionaal/gemeentelijk niveau het vertrekpunt is. Doe daarnaast een voorstel voor het vergroten van het onderlinge leren tussen gemeenten/jeugdhulpregio's met behulp van data, zodat gemeenten de doelmatigheid in de uitvoering kunnen vergroten.

Financieel bestuurlijke verhoudingen

Meerjarig financieel kader

Doelstelling en opdracht werkgroepen 1/3

Overzicht

Samenwerking

Doelstelling en opdracht werkgroepen

Planning

Financieel bestuurlijke verhoudingen

Doelstelling: *Heldere interbestuurlijke verhoudingen.* Het is de vraag of het gekozen financieringsinstrument (algemene uitkering) voldoende aansluit bij de sturingsmogelijkheden die gemeenten hebben. De werkgroep dient bij te dragen aan het herstel van de balans tussen wie bepaalt en wie betaalt om voortdurende discussies over de toereikendheid van budgetten te voorkomen en te komen tot passende bestuurlijke regelgeving om die balans invulling te geven.

Opdracht:

1. Het verduidelijken van de taken, rollen en verantwoordelijkheden van Rijk en gemeenten in het jeugdhulpstelsel.
2. Geef een beschrijving van de kaders waarbinnen de maatregelen uit de hervormingsagenda vormgegeven zouden moeten worden, gezien vanuit de bestuurlijke en financiële verhoudingen.
3. Geef een beschrijving van een samenhangend stelsel van de bestuurlijk en financiële verhoudingen dat inhoudelijk beter functioneert en waarin de kosten beter beheersbaar zijn.
4. Beschrijf bij de verschillende mogelijke financieringsvormen op welke wijze kan worden omgegaan met een eventueel resterend tekort danwel hoe wordt omgegaan met eventuele nieuwe tekorten die in de toekomst kunnen ontstaan.

De bestuurlijke en financiële verhoudingen hebben een relatie met de inhoud van veel van de andere werkgroepen. De verschillende werkgroepen werken parallel aan hun opdrachten waarbij (achteraf) geborgd wordt dat de oplossingsrichtingen/maatregelen tot een logisch geheel leiden in de bestuurlijke en financiële verhoudingen.

Meerjarig financieel kader

Opdracht: Aanvullende (financiële) informatie verzamelen/opstellen, zodat bij het vaststellen van de Hervormingsagenda er een bijpassend meerjarig financieel kader en aanvullende financiële afspraken vastgesteld kunnen worden.

Voor deze opdracht zoekt de speciale werkgroep nauwe samenwerking met alle werkgroepen die voor de hervormingsagenda worden ingesteld

Planning Vijfhoek

